

Georg Arnestad

Høgskolen i Sogn og Fjordane, N-6856 Sogndal
(georg.arnestad@hisf.no)

Regionalisering og liberalisering i kulturpolitikken (- eller hvorfor det norske kulturlivet fremdeles tror så sterkt på Kongen i København)

Jeg vil basere mitt innlegg på en antagelse om at forsøkene på reell kulturpolitisk desentralisering i Norge gjennom 30 år med statlig kulturpolitikk har hatt liten *selvstendig* virkning. Kulturpolitikken har blitt desentralisert som en konsekvens av generelle kommunal- og regionalpolitiske reformer. Kulturlivet her også i liten grad engasjert seg i den pågående debatten om regionalisering. Nye regiondannelser, regionale partnerskap og avtalebasert styring er fremmedord i kulturpolitikken. Det etablerte og institusjonaliserte kulturlivet i Norge får sine penger fra staten, og vil ha det slik i fremtiden også. Én million fra staten i dag er mye mer verdt enn håpet om to regionale millioner i morgen. Troen på ”danskekongen” har lenge vært sterk i det norske kulturlivet. Dagens ”danskekongen”, det norske Kulturdepartementet, vil heller ikke gi fra seg makt til et nytt og selvstendig regionalt nivå. Det etablerte kulturlivet ønsker heller ikke dette.

Derimot går deler av det nye og ikke-institusjonaliserte kulturlivet aktivt inn for nye regioner. De ser nye og sterke regioner som et instrument for å demme opp mot den sterke sentraliseringen rundt Oslo og hovedstadsområdet, og bidrar selv aktivt til utvikling av en (ny) regional bevissthet gjennom forskjellige former for symbolsk merkevarebygging. På denne måten utnytter de den økende vekt som legges på kulturens *instrumentelle* rolle. På Vestlandet vekkes blant annet bevisstheten om det gamle Gulatingets makt og autoritet til live igjen.

Én viktig dimensjon i den norske regionaliseringsdebatten er skismaet mellom *moderniserings-* og *motstandsregionalister*. Regionalismen er på mange måter et (post)moderniseringsprosjekt. Det er mulig at det kan utvikles en slags allianse mellom moderniseringsregionalister og nyliberale postmodernister i det kulturelle sentrum. Utviklingstrekkene i dagens stadige mer differensierte kulturliv med økt kommersialisering av ”høy” kunst og tradisjoner, svekkelse av den økonomifornektende tradisjon i kulturlivet osv., kan medføre at det oppstår et ”kulturpolitisk tomrom”, som nye regioner eventuelt kan fylle med et nytt innhold.

Jeg vil reflektere langs disse linjer. Jeg tror likevel det er langt fram til vi får en regional ”kulturpolitisk revolusjon”. Det meste tyder på at det kulturpolitiske området blir blant de aller siste der staten (”danskekongen”) gir fra seg makt og oppgaver til regionene!